

Miljövännen för kärnkraft
- Grundad 1988 -

MFK recension av

The World Nuclear Industry Status Report 2023
Utgiven av **Mycle Schneider Consulting Project**
Paris, December 2023

[\(Rapporten i pdf kan laddas ned här\)](#)

Mycle Schneider är en självlärd tysk kärnenergikonstult och anti-kärnkraftsaktivist baserad i Paris. Han är huvudförfattare till The World Nuclear Industry Status Report, WNISR2023, aktuell i en serie årsrapporter. Totalt 14 medarbetare med imponerande CV:n står för innehållet på 546 sidor:

Schneider har länge verkat som systemanalytiker snarare än tekniker i många omfattande industripolitiska projekt, dock med ständigt fokus på kärnkraftsfrågor. Denna recension avser 2023.

Schneider grundade 1983 gruppen WISE-Paris, "Citizen's science", och ledde den fram till 2003. Han utsågs 2007 till medlem i International Panel on Fissile Materials (IPFM) vid Princeton University, USA.

Texten utgår från kärnkraftens roll i världen med utgångspunkt från 1970 års icke-spridningsavtal NPT, ett nyckelverktyg för att begränsa kärnvapenprogrammen till de fem "officiella" kärnvapenstaterna Kina, Frankrike, Ryssland (dåvarande Sovjetunionen), Storbritannien och USA. I utbyte mot att avstå från kärnvapen garanterades länder tillgång till teknik för kärnkraft. I artikel IV i NPT föreskrivs, att "ingenting i detta fördrag ska tolkas som att påverka den omistliga rätten för alla fördragets parter att utveckla forskning, produktion och användning av fredlig kärnenergi."

WNISR2023 visar sig genomgående rikta en udd mot fredlig kärnkraft i strid mot formuleringen i icke-spridningsavtalet. I det sammanhanget kan man också fundera över hur Sverige, som traditionellt varit NPT:s tillskyndare, i strid mot dess anda kunde införa ett förbud mot att forska på området, en "tankeförbudslag".

WNISR är noga med detaljer: Man konstaterar att kärnkraftens andel av världens el 2022 sjunkit till 9,3 % – lägst på fyra decennier, men problematiserar inte att fossil elproduktion nära nog behöll sina andelar under 2022, trots att förnybara källor, med undantag för vattenkraft, samtidigt ökade med 14,7 %. Man problematiserar däremot den minskande kärnkraftens finansiering men verkar inte bry sig om mäktiga (kinesiska) ekonomiska intressen bakom exempelvis vindkraft på senare tid. Inte heller tycks en flera sekler lång och stadig fossil ekonomisk dominans bekymra, som om det inte vore fossilernas kvardröjande grepp om världens energi som utmanar jordens klimat.

Tsunamin i Japan 2011 orsakade upp mot 18 000 dödfall och härds smältor i tre kärnreaktorer i Fukushima. Trots att endast ett dödsfall blev följden av själva kärnkraftsolyckan, blev konsekvenserna stora för världens kärnkraft. Tyskland beslöt avveckla all kärnkraft. Japan

stängde de flesta av sina reaktorer på obestämd tid, så i januari 2013 flyttade IAEA 47 reaktorer i Japan från kategorin "Operational" till "Long-term Shutdown".

Men företag och industri, forskningsorgan, organisationer samt regeringar, däribland Japans verkade för en ändring i hopp om nystart för flertalet, och efter två år modifierade IAEA denna klassificering. WNISR polemiserade mot IAEA över hur avstängningen skulle redovisas under rubrik "IAEA Unexpectedly and Quietly Revises Operating Reactor Data".

Fram till september 2022 räknade IAEA 33 reaktorer som "operational" i Japan; 23 hade inte producerat el på 10 år eller mer. WNISR ville redovisa sådana verk som permanent avstängda enligt deras egen definition "Long term outage" (LTO), som de menade skulle träda i kraft redan ett och ett halvt år efter senaste elproduktion. Tillämpning av den skulle beröra totalt 31 verk i världen, varav 23 i Japan.

I slutet av 2022 räknade IAEA fortfarande 17 japanska reaktorer som "operational". Medan 10 verk startat om sedan Fukushima-katastrofen hade återstående sju kategoriserats som "Suspended Operation". WNISR redovisar att världens reaktorer i drift 2023 var totalt 410 jämfört med 449 toppåret 2018.

I debatten har ofta framförts att Japan klarat den drastiska stängningen av fler än 30 kärnreaktorer efter 2011. Mer sällan framförs att det mesta av denna förlust av kärnkraft numera täcks av fossila bränslen, därav mycket flytande fossilgas, LNG. Detta liknar den modell som Tyskland planerat för innan Rysslands "specialoperation" mot Ukraina. Man kan fråga sig om delar av miljörelsen inte spelar fossilindustrin i händerna. WNISR verkar inte problematisera sådant.

Under år 1979 var flest kärnkraftverk under konstruktion i världen, 234 st. På den tiden räknades 40 år som rimlig drifttid. År 2023 var 58 under konstruktion, varav 23 i Kina men färre än tio i västvärlden. Att antalet tillkommande verk är så lågt kompenseras åtminstone delvis av att många äldre är i så gott skick att deras livstid i stort sett kan fördubblas.

Byggtiden för kärnkraft fram till nätanslutning var ända till mitten av 80-talet som medeltal mindre än 8 år med något års spridning. Därefter har både byggtider och spridning ökat. Två kinesiska verk sticker dock ut med dels kort byggtid, under fem år, dels genom att ha hållit planerad byggtid.

WNISR2023 myllrar av detaljer om global kärnkraft. Den nagelfar också alla nationella kärnenergiprograms historiska och aktuella status; i fallet Frankrike finns dock även en annan, kunnig och kanske mer rättvisande analys under rubrik "Why is French Nuclear Failing so Miserably?":

<https://madihilly.substack.com/p/why-is-french-nuclear-failing-so>

Detaljrikedomen är ibland tröttande för läsaren, allrahelst som den genomgående är tendentiös. Den är klart kritisk mot kärnkraft som företeelse, men framstår som undfallande mot sekler av fossil dominans i världens energianvändning. Likaså verkar den inte klarsynt inför de teknikers miljöpåverkan som benämns förnybara – det gäller exempelvis vattenkraft, vindkraft, biobränslen, vilka påverkar enorma arealer och därmed berörda kulturers livsrum. Den undviker också EU:s tyskinfluerade inhopp i fransk kärnkraftsdominerade och fossilfria elmix i samband med avregleringen av elmarknaden under EU:s tillskyndan. Då utmanades franska statliga Électricité de France, EDF, på flera sätt, inte minst av tysk kolkraft som var billig på den tiden.

Trots att WNISR2023 innehåller ett sådant myller av detaljer att den nästan blir svårläst, håller den sig strikt till fakta i alla de detaljer som den undersöker. Det är förstås avgörande i en tid som missförstått postmodernismen och kan förväxla åsikt med fakta och fakta med åsikt.

Dock, trots all omsorg om fakta, går det faktiskt att luras utan att ljuga, vilket kan belysas av följande anekdot:

Kapten en dag i loggboken: "Idag var styrman berusad!"
Styrman dagen efter i loggen: "Idag var kapten nykter!"

Läs gärna såväl rapporten som Madi Hillys analys för att bilda dig en egen uppfattning!

Carl Erik Magnusson
Docent i fysik
Ordf. i MFK